

H. P. B:N KÄSITYS IHMISEN KEHITYKSESTÄ

Puhe v. 1911 Valkoisen Lootuskukan päivän juhlassa.

Viettäessämme tällaista juhlaa emme rajoita kunnioitustamme kaikkia niitä teosofeja kohtaan, jotka ovat kuolleet, vaan me kunnioitamme heitä sillä tavoin kaikista parhaiten, että me koetamme elää sen saman teosofian puolesta, jonka puolesta hekin elivät, siten että me koetamme voimiemme ja kykyjemme mukaan työskennellä teosofisen aatteen puolesta, teosofisen maailmankatsomuksen levittämiseksi. Siten me parhaiten kunnioitamme kaikkien niiden työntekijöiden muistoa, jotka ovat lähteneet pois fyysilliseltä tasolta. Mutta kun me erityisesti vietämme tänään Valkoisen Lootuskukan päivänä heidän muistoaan, voimme taas parhaiten heitä kunnioittaa tällaisena hetkenä siten, että ajattelemme vähän sitä maailmankatsomusta joko kokonaisuudessaan tai joltakin sen puolelta, sitä maailmankatsomusta, jonka puolesta he tekivät työtä, jonka puolesta he elivät ja kuolivat.

Parhaiten me nyt tänä iltana kunnioitamme Madame Blavatskyn muistoa, jos ajattelemme sitä teosofista sanomaa, jonka hän toi meidän ajallemme. Ja silloin voimme ajatella sitä joko yleensä tai joltakin määrättyltä kannalta. Tänään tahtoisin kääntää teidän huomionne erittäin siihen kohtaan teosofista maailmankatsomusta, joka puhuu ihmisen kehityksestä.

Jos ajattelemme tieteellistä maailmaa viime vuosisadan viimeisen neljänneksen alussa, jos me ajattelemme silloista sivistystilaa sivistyneistön piirissä, kun Madame Blavatsky alkoi esiintyä maailmassa, niin huomaamme aivan selvän piirteen, jonka oikeastaan vielä tänä päivänä voimme huomata puhtaasti tieteellisessä maailmassa, nimittäin sen, että tiedemiehet, vai sanoisinko tiede, kyllä uskoi kehitykseen. Tiede kyllä uskoi siihen, että mitään ei ole syntynyt valmiina, että mitään ei ole luotu valmiina, vaan kaikki on pitkän kehityksen kautta vähitellen muodostunut. Tiede kyllä uskoi tähän, mutta ei osannut mitään tarkempaa kuvaa antaa ihmisen kehityksestä, ei ihmisen henkisestä kehityksestä muuta kuin aivan yleispiirteitä, eikä oikeastaan ollenkaan mitään ihmisen tulevasta henkisestä kehityksestä. Tiedemiehet arvelivat, että ihmiskunta on syntynyt eläinkunnasta, mutta siihen oikeastaan päättyi heidän arvelunsa ja heidän tietonsa, heidän johtopäätöksensä. Sillä millä tavoin tämä kaikki on tapahtunut, sitä he eivät osanneet ratkaista. Toiset olivat toista mieltä, toiset toista. Muutamat olivat sitä

mieltä, että kaikki oli tapahtunut aivan luonnollisella tavalla, ilman min-käänlaista henkistä myötävaikutusta niin sanoakseni. Toiset, kuten esim. englantilainen Wallace, olivat sitä mieltä, että ihminen ei mitenkään olisi vain syntynyt eläimestä ilman myötävaikutusta ja apua suorastaan henkiseltä taholta, että täytyi siis olla olemassa luonnossa joi-takin henkisiä voimia, jotta ihminen saattoi syntyä. Mutta tieteellinen leiri, oppinut leiri oli jakautuneena erilaisiin ryhmiin, ilman että yksi-kään ryhmä osasi tarkalleen antaa mitään tarkkaa kuvaa ihmisen kehi-tyksestä.

Tässä oli silloin Madame Blavatskyn suurenmoinen palvelus europ-palaiselle ja yleensä sivistyneelle maailmalle. Madame Blavatsky teki aivan erinomaisen suuren palveluksen koko meidän ajatuksellemme, sillä hän muistutti meitä siitä vanhasta iänikuisesta kehitysojasta, joka aivan tarkalleen selitti ihmiskunnan kehitystä, joka ei ainoastaan avan-nut hämmästyttäviä näköaloja ihmiskunnan menneestä kehityksestä, vaan myös avasi aivan hämmästyttäviä näköaloja tulevaisuuteen. Tie-demiehet olivat koettaneet ymmärtää, millä tavoin ihminen oli saavut-tanut nykyisen kulttuurikantansa, nykyisen tietämyksensä, mutta siihen he olivat pysähtyneet. He eivät jaksaneet käsittää, että ihmisen tietämys enää kasvaisi, ainakaan mihinkään uuteen suuntaan. Ihminen tietysti saattoi tulla yhä tietoisemmaksi, yhä rikkaammaksi tiedossa, yhä täy-dellisemmäksi niissä kyvyissä, joita sillä jo oli, mutta tieteellinen maa-ilma ei ollenkaan osannut ajatella mitään uusia kykyjä ihmiskunnalle, mitään uusia inhimillisiä, psykologisia kykyjä.

Madame Blavatsky sitä vastoin, ollen perillä vanhasta esoteerisesta tiedosta saattoi selittää meille, että ihmistä odottaa aivan ihmeellinen kehitys. Ja se mikä on hämmästyttävää koko Madame Blavatskyn ilmoit-tamassa esoteerisessä opissa on se, että siinä on tieteellisen tarkasti, aivan loogillisen selvästi ja yhtäjaksoisesti kuvattu yhteiskunnan kehi-tystä. Yhä selvemmin me alamme ymmärtää niitä vaikeita kohtia Salai-nessa Opissa, jotka ensin hämmästyttävässä uutuudessaan olivat niin vaikeat tajuta. Kaikki nuo selitykset menneistä juuriroduista, menneistä kierroksista, menneistä manvantaroista eli luomiskausista, kaikki nuo käsitteet kierroksista ja roduista olivat niin vaikeat aluksi sulattaa, sillä ne tuntuivat aivan mahdottomilta, kovin haaveellisilta. Mutta nyt kun meidän ajattelumme on jo tottuneempi katsomaan asioita teosofiselta kannalta, nyt me voimme aivan pienelläkin ajatuskyvyllä ymmärtää jo tätä tällaista kehityssuunnitelmaa. Me löydämme siinä jo järjen ja loo-gillisuuden. Me ymmärrämme ja me aavistamme, että ihmiskunnan kehi-tys eläinkunnasta ei ole ollut hetken asia, että ihmiskunnan kehitys tähän nykyiseen tilaansa ei ole liioin ollut muutaman vuoden asia, eikä sitä aikaa voi lukea edes tuhansissa vuosissa, vaan meidän täytyy ulot-taa se miljooniin ja satoihin miljooniin vuosiin. Meidän täytyy koettaa

nähdä niin kauas, että me näemme varhaisimpina, vanhimpina luomiskausina aivan toisia maailmoita, missä ihmiskunta jo on elänyt ja kehitynyt. Sillä me alamme yhä selvemmin tajuta, että ero on suuri jo ihmiskunnan ja eläinkunnan välillä, että aivan sisällisessä ominaisuudessa on vallan tavaton askel jo otettu eläinkunnasta ihmiskuntaan. Me ymmärrämme nyt, niinkuin meillä on ollut puhe monta kertaa keskusteluissa ja luennoissa, että kehitys luonnossa käy suurissa kausissa. Ei mikään kehitys ole aivan yhtäjaksoista. Kehitys käy suurissa kausissa, se on: päivissä ja öissä. Työn päivää seuraa aina levon yö, ja mikään päivä ei voi kestää määrättömän kauan. Päivällä on aina määrätty pituutensa, sitten on yö, sitten alkaa uusi päivä. Mehän näemme tämän jokapäiväisessä elämässä. Me tahtoisimme lopettaa työn. Meillä on jokin mieltäkiinnittävä työ edessämme. Me tahtoisimme sen lopettaa. Se on mahdotonta, jos se on työ, joka kestää sanokaamme 100 tuntia; mahdotonta on silloin lopettaa sitä työtä yhtämittaisella työllä. Meidän täytyy nukkua välillä; meidän täytyy keskeyttää työ, vaipua toiseen olotilaan ja täytyy sitten aloittaa se työ uudestaan, tosin jatkaen siitä, mihin viimeksi lopetimme, mutta ehkä myös usein saaden uusia ajatuksia.

Tällä tavoin on aina luonnossa. Me emme voi käsittää, että olisi mitään työtä yhtämittäisesti, iankaikkisesti, vaan kaikella työllä on loppunsa kaikki työ keskeytyy ja alkaa uudestaan. Niinpä myös kehitys luonnossa aivan suurin piirtein noudattaa tätä samaa periodisiteettilakia. Tätä Madame Blavatsky korosti Salaisessa Opissaan, tästä hän alituisen huomautti. Ja nyt yhä selvemmin alamme ymmärtää, että niin juuri täytyy olla. Sen tähden me puhumme siitä, että meidän ihmiskuntamme ei ole elänyt eläinkuntana tässä luomiskaudessa, siis tämän maapallon nykyisessä historiassa, vaan että meidän ihmiskuntamme on elänyt eläinkuntana varhaisemmassa luomiskaudessa, tämän maapallon, niinkuin me sanomme, edellisessä ruumistuksessa, tämän maaketjun, niinkuin me sanomme, ruumistuksessa kuuketjuna. Kuuketjussa, kuumavantarassa, siinä meidän ihmiskuntamme eli eläinkuntana. Ja meidän ihmiskuntamme, joka oli eläinkuntana kuuketjussa, ei elänyt kasvikuntana eikä kivikuntana kuuketjussa, vaan kasvikuntana meidän ihmiskuntamme eli sitä varhaisemmassa ketjussa ja kivikuntana vielä sitä varhaisemmassa luomiskaudessa. Ja kivikunnan takana on toisia luontokuntia, joissa meidän ihmiskuntamme on elänyt jo määrättömiä, melkein ikuisia aikoja sitten.

Samaten nyt ihmiskunnan kehitys tässä nykyisessä maapallon kaudessa, maaketjussa, niinkuin sanotaan, tapahtuu aikakausittain tapahtuu periodisiteettisesti. Sentähden puhutaan ensiksikin tässä suuressa maamavantarassa seitsemästä kierroksesta. Te tiedätte, että puhutaan maaketjusta, johon kuuluu 7 palloa. Te tiedätte, että Madame Blavatsky Salaisessa Opissa sanoo, että näitä palloja ei pidä käsittää liian materi-

aalisesti. Ei pidä käsittää, että nämä pallot olivat eri paikoissa avaruudessa, vaan että ne ovat samassa paikassa kyllä avaruudessa, vaan että ne ovat erinäisiä, siis tavallaan aivan kuin meidän maapallomme joi-takin toisia periaatteita. Kuitenkin me myös tiedämme, että Mr. Sinnett, niinkuin Madame Blavatsky puhuu Salaisen Opin ensi osassa, olisi käsit-tänyt siinä suhteessa Mestarin antamia viittauksia sillä tavoin, että oli kaksi eripalloista järjestelmää. Te tiedätte myös, niinkuin toiset tutkijat, Mr. Leadbeater ja Besant sanovat, että on olemassa 7 eri tällaista palloa, niistä tosin neljä toisilla tasoilla, mutta kolme tähän maaketjuun kuulu-via palloja fyysisellä tasolla ja että nämä kolme palloa ovat mars, merkurius ja maa.

Olkoon nyt tämän asian laita kuinka tahansa, on siis kuitenkin mie-lessä pidettävä se, että puhutaan tällaisista maapallon yhteydessä ole-vista eri palloista, olkoon nämä sitten samassa tai eri paikassa, ja että kierrokseksi sanotaan sitä työkautta, jolloin elämän aalto kulkee yhden kerran näiden pallojen kautta ja yli; herättää siis elämän aivan kuin seit-semällä eri pallolla. Vaikkapa nämä pallot sitten olisivat samassa pai-kassa avaruudessa tai eri paikassa, niin elämän aalto kiertää yhden ker-ran nämä pallot, kulkee siis yhden kerran – jos pidämme kiinni siitä, että on vain yksi pallo, tämä maapallo – kulkee siis yhden kerran maa-pallon laskeutuessa enemmän ja syvemmälle aineeseen ja sitten taas noustessa. Laskeutuessa siis älyn tason kautta fyysiselle tasolle ja sitten taas eetteritason kautta ja astraalitason kautta älytasolle.

Tätä tällaista elämän aallon kulkua eli siis elämän aallon laskeutu-mista aineellisempaan palloon ja taas nousemista henkiseen pal-loon sanotaan kierrokseksi. Tämä on yksi kierros. Seitsemän tällaista kierrosta muodostaa yhden ketjun elämän eli yhden manvantaran.

Jokaisessa tällaisessa kierroksessa jokaisella planeetalla voimme sitten erottaa monenlaisia kausia, niinkuin te tiedätte, että meidän ny-kyisessä kierroksessamme tällä fyysisellä tasolla erotetaan 7 juuriro-tua tällä nykyisellä maapallolla. Nyt silloin Madame Blavatsky selitti eso-teerisen opin kannalta, että jokainen tällainen kehitysjakso on saanut määrätyn ohjelman. Aivan kuin koulussa jokaisella luokalla on määrätty ohjelmansa, aivan samalla tavoin on luonnossa myös eri aikakausilla, eri ajanjaksoilla määrätty ohjelmansa. Aivan kuin koulussa muutamat oppilaat suorittavat ohjelman, mutta toiset eivät jaksa sitä suorittaa, vaan jäävät luokalle, ja kuten ne, jotka ovat oppiohjelman suorittaneet, nousevat korkeammalle luokalle, niin tapahtuu myös luonnossa siten, että kunakin sellaisena kehityskautena, olkoon se iso tai pieni, pitkä tai lyhyt, muutamat ihmiset – ja sama laki vallitsee tietysti toistenkin luo-makuntien suhteen – saavuttavat sille kehityskaudelle määrätyn kehi-tyksen, täyttävät sen ohjelman, mikä on asetettu sille kehityskaudelle. Toiset eivät jaksa sitä täyttää, toiset jäävät ikäänkuin jäljelle. Sentähden

ihmiskunnassa nykyään on kaikenlaisia ihmisiä, ihmisiä kaikenlaisilla eri kehitysasteilla, on pieniä eroavaisuuksia ja myös suurpiirteisiäkin eroavaisuuksia. On aina useampia rotuja maan päällä. Ja Madame Blavatsky selitti vielä tarkemminkin ihmiskunnan kehityksen. Me elämme nykyään neljännessä luomiskaudessa. Tämä maaketju, tämä maamanvantara on neljäs tässä neljännessä luomiskaudessa. Meidän ihmiskuntamme, joka käyttää maapalloa ja sen eri periaatteita eli toisia palloja kehitysalueenaan, meidän ihmiskuntamme on tässä neljännessä manvantarassa, tässä maaketjussa saavuttava sen kehitysasteen, jota me sanomme mestariudeksi. Täydellinen ihmisuus, mestarius on se päämäärä, joka on asetettu ihmiskunnalle tässä maaketjun kehityskaudessa saavutettavaksi. Kaikki, mitä me voimme ajatella täydellisestä ihmisestä, kaikki, mitä Mestareista voimme kuvitella se kaikki on asetettu meidän saavutettavaksemme tässä neljännessä manvantarassa.

Siten tässä manvantarassa on eri kaudet mestariasteita varten. On aivan siis kuin voisimme sanoa, että on koulu, on oppikoulu, joku yhteiskoulu, ja sen päämääräksi on asetettu ylioppilastutkinto. Joka sen koulun läpikäy, hänen täytyy suorittaa ylioppilastutkinto, käyköön tämä sitten hitaammin tai nopeammin.

Tässä neljännessä manvantarassa on sitten erilaiset aivankuin luokat, eri kehityskaudet taas määrätyille asteille. Ihmiskunnan elämä alkaa varsinaisesti neljännessä kierroksessa. Vasta neljännessä kierroksessa, tässä meidän nykyisessä kierroksessa ovat olot tässä uudessa manvantarassa kehittyneet sellaisiksi, että varsinainen inhimillinen elämä alkaa. Vasta siis tässä neljännessä kierroksessa ihmiskunnan sielut, jotka tulivat ihmisiksi kuuketjussa, siellä nousivat eläinkunnasta ihmiskuntaan, vasta tässä neljännessä kierroksessa ne varsinaisesti siis syntyvät tänne maapallolle ja alkavat täällä tehdä työtä. Me elämme nykyisin tässä neljännessä kierroksessa ja on siis, paitsi tätä neljättä kierrosta, vielä kolme kierrosta jäljellä tätä maamanvantaraa. Nyt meillä on siis neljäs kierros, sitten seuraavat viides kierros, kuudes kierros ja seitsemäs kierros. Seitsemännen kierroksen loppuessa täytyy kaikkien ihmisten, jotka silloin ovat mukana, saavuttaa Mestarin aste. Se on ainakin annettu meille ohjelmaksi. Tietenkin, jos luonnossa ei aivan niin käy, me saamme myöhemmin jatkaa. Mutta kaikilla on mahdollisuus saavuttaa mestariaste seitsemännen kierroksen lopussa.

Nyt me elämme neljännessä kierroksessa. Mikä on asetettu päämääräksi tässä neljännessä kierroksessa, mikä viidennessä j. n. e.? Me kuulumme jo, mikä on seitsemännen kierroksen päämäärä. Tämän neljän kierroksen ohjelma on siinä, että ihmiskunnan tulee lähestyä vihkimyksen portteja. Ei vielä tarvitse käydä niiden läpi, mutta ihmiskunnan tulee niitä niin lähestyä, että se kulkee sitä tietä, jota me kutsumme valmistavaksi tieksi, opetuslapsiuteen valmistavaksi tieksi. Siis

tässä neljännessä kierroksessa meidän ihmiskuntamme kulkee sitä tietä, jota me nimitämme valmistavaksi tieksi. Viidennessä kierroksessa meidän ihmiskuntamme täytyy kulkea läpi ensimmäisen vihkimyksen. Viidennessä kierroksessa avautuvat siis vihkimyksen portit kaikille ihmisille. Heidän täytyy kulkea niiden läpi, jos tahtovat jatkaa kehitystään. Elleivät he sitä tee, elleivät he saavu vihkimyksen porttien lävitse viidennessä kierroksessa, he jäävät pois kokonaan meidän ihmiskuntamme; he eivät enää seuraa mukana; he jäävät ulkopuolelle ja saavat vasta tulevaisuuksien tulevaisuudessa uudestaan syntyä sellaiseen olotilaan, että he voivat pyrkiä vihkimykseen. Mutta viides pyörä, viides kierros on se kriittinen hetki ihmiskunnan elämässä, jota sanotaan tuomiopäiväksi ja jolloinka erotetaan vasemmalle, käyttäakseni kuvakieltä, kaikki ne, jotka eivät ole onnistuneet ja oikealle ne, jotka ovat onnistuneet. Kaikki, jotka onnistuvat, kulkevat silloin vihkimyksen portin lävitse. Kaikki ne, jotka eivät onnistu, vaan jäävät odottamaan jotakin tulevaa kehitystilaisuutta, eivät kulje vihkimyksen porttien läpi. Viidennessä kierroksessa on täten asetettu aivan selvä ohjelma; ensimmäinen vihkimys. Tässä neljännessä kierroksessa on vain tuo valmistava tie. Viidennessä kierroksessa on välttämättä ensimmäinen vihkimys. Kuudennessa kierroksessa on asetettu päämääräksi toinen, kolmas ja neljäs vihkimys. Kolme vihkimystä on päämääränä, on ehtona kuudennessa kierroksessa. Seitsemännessä on n. s. viides vihkimys eli Mestari-aste.

Tällä tavoin on koko ohjelma aivan määrätty. Aivan niinkuin koulussa on aivan määrätty oppiaineet suoritettava aina kullakin luokalla, aivan samalla tavoin on tässä ihmiskunnan kehityksessä eri "luokilla" aivan määrätty oppisuunnitelmat. Ja koko tässä neljännessä manvantarassa on siis mestaruus, ja se mestaruus on saavutettava seitsemännessä kierroksessa. Tässä nykyisessä neljännessä kierroksessa meillä on valmistava tie. Viides kierros on ensimmäisen vihkimyksen tuomiopäivä. Kuudes kierros on toinen, kolmas ja neljäs vihkimys. Seitsemäs kierros on viides eli Mestarius.

Niin on nyt ihmiskunnan päämäärä kokonaisuudessaan lyhyesti. Tietysti ihminen on sellainen olento, että hänen ei tarvitse näin suunnattomasti vitkastella. Hänen ei tarvitse kulkea niin hitaasti. Hän voi jouduttaa omaa kehitystään. Ihmisellä on tahto, hänellä on järki, hänellä on tunteen innoitus. Hän voi sentähden jouduttaa kehitystään ja kulkea ikäänkuin nopeammin sellaisissa pienemmissä kierroksissa. Sentähden ihminen nyt jo voi saavuttaa mestariuden. Ihminen voi tulla mestariksi jo nyt, kun hän vain alkaa siihen pyrkiä. Mutta hänen täytyy saavuttaa mestarius, jos hän on mukana ihmiskunnan elämässä aina seitsemänteen kierrokseen saakka. Hänen täytyy saavuttaa ensimmäinen vihkimys jo ensi kierroksessa.

Tämä on ylen mieltäkiinnittävää ja mieltä avartavaa koko meidän ajatuksellemme. Ihmiskunnan kehityksen ajattelemisen niin laajoin piirtein on erinomaisen mieltäkiinnittävää ja erinomaisen opettavaa. Samalla kuin se innostaa meitä yrittämään, se tuo meidän sisäämme häviämättömän rauhan ja tyyneyden, koska me tiedämme, koska me ymmärrämme, kun tämä käy meille selväksi ja kun tähän maailmankatsomukseen uskomme, että ihmiskunta ei millään tavoin ole minkäänlaisen kadotuksen partaalla, vaan että ihmiskunnalla on erinomaisen pitkä aika, erinomaisen suuria mahdollisuuksia edessään, ja että todella ne ihmiset, jotka jäävät jälkeen, ovat suorastaan hyvin, hyvin nuoria sieluja. Ne ovat niin nuoria sieluja, että ne eivät ennätä ollenkaan mukaan tai siten täytyisi ajatella niin, että he ovat aivan itsepintaisia laiskureita. Mutta koska on hyvin pieni se mahdollisuus ihmisessä, että hän olisi niin piintynyt laiskuri, niin piintynyt vitkastelija, niin meidän täytyy sanoa, että suurin, vaikuttavin syy siihen, että muutamat ihmiset kuka ties tulevat jäämään pois toisten ihmisten yhteydestä, on se, että he ovat niin nuoria sieluja, sellaisia kuin esim. nykyiset Australiassa neekerit, bushmannit ja tulimaalaiset. Sellaiset vallan nuoret sielu, jotka meistä ovat alapuolella kotieläinten, sellaiset ihmiset ja jotkut toiset heidän kaltaisensa, sellaiset tulevat mahdollisesti, kuka ties, jäämään jälkeen. – Mutta luonto antaa heille sitten tilaisuuden tulevaisuuksien tulevaisuudessa. Ei kukaan koskaan joudu perikatoon. Ei koskaan mitään mene hukkaan. Suuren rauhan tuo tämä maailmankatsomus, joka meille niin tieteellisesti, niin loogillisesti kuvaa ihmiskunnan kehitystä.

Ja jos me suuntaamme katseemme pois näistä mahdottoman korkeista ja suunnattomista näköaloista, jotka avaavat meille näköaloja niin pitkiin tuleviin aikakausiin, jos suuntaamme katseemme niistä pois ja enemmän käymme tarkastamaan nykyistä ihmiskuntaa, siis tätä nykyistä kierrosta ja tätä nykyistä elämää tällä maapallolla, niin me huomaamme, että tällä meidän nykyisellä fyysillisellä maapallollamme on 7 juurirotua. Me elämme tätä nykyä viidennessä juurirodussa. Ja me olemme kuulleet, että meidän tehtävämme tässä nykyisessä elämässä maapallolla, ihmiskunnan nykyisessä pitkäaikaisessa, miljoonia vuosia käsittävässä nykyisessä elämässä maapallolla on päästä mahdollisimman tietoiseksi ja itsetietoiseksi tässä fyysisessä käyttövälineessä. Jokainen juurirotu on antanut meille yhden aistin, ja aistit välittävät meidän tajuntamme yhteyttä ulkomaailman kanssa. Aistien välityksellä me voimme kokea, saada vaikutteita objektiivisesta maailmasta ja siten vähitellen päästä tietoon totuudesta, päästä tietoon ulkonaisesta ja oppia tutkimaan itseämme. Jokaisessa juurirodussa kehittyy, on kehittynyt ihmisessä tietty aisti. Ensimmäisessä juurirodussa, niinkuin sanotaan pantiin kuulo alkuun. Ei tietysti silloin vielä kuulo ollenkaan tässä fyysisessä merkityksessä, vaan kuulo jossakin yliaistillisessä merkitykses-

sä, kuulon ensimmäiset, hämärät oireet. Toisessa juurirodussa tunto, kolmannessa näkö, neljännessä maku ja tässä viidennessä haju. Mutta samalla myös tiedämme, että me tässä neljännessä juurirodussa saavuttimme perustan, karkeimman aineellisuuden, ja että tässä viidennessä juurirodussa me jo olemme nousemassa ylöspäin taas. Koska kaikki elämä on aivankuin laskeutumista aineeseen ja taas nousemista siihen lähtökohtaan, niin ensimmäisestä juurirodusta alkaen neljanteen saakka me aivankuin laskeuduimme aineeseen, tungimme yhä syvemmälle tähän fyysilliseen ruumiiseen, ja taas nyt viidennessä alkaen olemme nousemassa taas ylöspäin suureen henkisyteen tässä fyysillisessä ruumiissa. Joten meillä nyt on viisi aistia, ja viides, hajuaisti, on muodostunut tässä viidennessä juurirodussa. Mutta samalla tässä viidennessä juurirodussa ja myös tulevassa me enemmän syvennymme ja teemme henkevämmiksi tai älyllisimmiksi niitä aisteja, jotka on saatu edellisissä juuriroduissa. Niinpä esim. tässä viidennessä juurirodussa me olemme erityisesti kehittäneet näköaistia. Tässä meidän näkemyksemme käy loogilliseksi, järkeväksi. Atlantiksella esim. meidän näkömme ei ollut ollenkaan niin selvä ja tarkkapiirteinen. Sellaiseksi se on kehittynyt vasta tässä viidennessä juurirodussa. Tässä on vasta meidän näkömme kehittynyt sellaiseksi, että me todella voimme sanoa havaitsevamme fyysillistä maailmaa silmillämme. Sillä kun me katselemme fyysillistä maailmaa, me näemme samoja muotoja ja samoja värejä. Meidän näkemyksemme ei ole niin subjektiivista laadultaan, niin itsekohtaista, niin sisäistä, että kukin meistä näkisi eri asioita tässä fyysillisessä maailmassa. Jos me näemme tuolin, jos me näemme pöydän, jos me näemme mitä tahansa tässä fyysillisessä maailmassa, niin me voimme sitä matemaattisen tarkasti mitata, ja jokainen ihminen huomaa eron ja voi myöntää näitä matemaattisen tarkkoja mitta- ja valo- ja värierotuksia. Me voimme kaikkiin näihin myöntyä. Me näemme samalla tavoin koko tätä fyysillistä ulkomaailmaa. Tietysti voi olla suuriakin eroavaisuuksia, mutta ne ovat silloin enemmän tuntemuksiin, temperamenttiin perustuvia. Ne värittävät eri tavoin tunteen kannalta katsoen tätä ulkomaailmaa ja muodostavat siten elämän toiselle ihmiselle enemmän pessimistiseksi kuin toiselle, toiselle optimistisemmäksi. Mutta tämä persoonallinen ekvaatio, tämä persoonallinen väritysharso, jonka me heitämme ulkomaailman yli, ei muuta sen ulkomaailman objektiivista yhtäläisyyttä kaikkien silmissä. Me kaikki havaitsemme samoja mittoja, samoja muotoja, samoja värejä. Tämä todistaa siis, että meidän näköaistimme on jo kehittynyt verraten tarkaksi tämän viidennen juurirodun aikana ja että meidän ymmärryksemme, meidän intelligenssimme, älymme on oppinut sitä näköä käyttämään. Sillä me myös tiedämme, että esim. keskiajalla ja vieläpä tänä päivänä ihmiset, jotka eivät ole jonkin verran harjoittaneet fyysillistä silmää, voivat suuresti

erehtyä näkemisessään. Kuinka usein ihminen esim. saattaa luulla näkevänsä jonkin kummituksen tai jotakin yliaistillista, jotakin salaperäistä, jotakin, sanokaamme astraalista, jos ei hän ole harjoittanut silmänsä ja jos ei hän ole harjoittanut älyään. Mutta jos hän on edes jonkin verran kouluttanut älyään ja silmänsä, niin hän jo sangen tarkasti osaa tietää, mitä hän näkee eikä lankea liian suuriin erehdyksiin. Täten meidän silmämme tarkkuus ja meidän ajatuksemme terävyys käyvät käsi kädessä. Näkö kehittyi siis tässä viidennessä juurirodussa.

Mitä kuudes juurirotu on tuova meidän eteemme? Kuudes juurirotu on kehittävä ihmiskunnassa uuden aistin, seitsemäs juurirotu niinikään uuden aistin. Ihmisellä on seitsemän aistia, jotka voivat toimia tässä fyysillisessä ruumiissa, tämän fyysisen ruumiin välityksellä. Ja nämä seitsemän aistia kehittyvät kaikki sillä tiellä, jota me kutsumme opetuslapsen tieksi. Silloin on kysymys tästä ihmiskunnan suuresta kehityksestä. Yksityinen opetuslapsi, joka nyt kulkee sisäistä kierrosta valmistavaa tietä pitkin, ei välttämättä kehitä itsessään näitä aisteja, joita ihmiskunta kokonaisuudessaan tulee kehittämään kuudennessa ja seitsemännessä juurirodussa. Kuudennen juurirodun aikana kehittyi meidän ihmiskunnassamme se aisti, jota me sanomme astraaliseksi aistiksi ja seitsemännnen juurirodun aikana se aisti, jota me nimitämme älylliseksi selvänäöksi. Kuudennen juurirodun aikana siis astraalinen selvänäkö, seitsemännnen juurirodun aikana älyllinen selvänäkö. Nämä molemmat kyvyt tulevat vielä kehittymään ihmiskunnassa.

Nyt kysymme, mitä on tämä astraalinen selvänäkö ja mitä on tämä älyllinen selvänäkö? Voimmeko niitä millään tavoin ymmärtää? Ovatko nämä aivan sellaista uutta, mikä tulee määrätyn ajan kuluttua kehittymään ihmisissä aivan yhtäkkiä, vai onko meillä yhtään oireita siihen? Voimmeko jo aavistaa, selväpiirteisesti aavistaa, mitä nuo uudet kyvyt tulevat ihmisissä kehittämään? Ja tietenkin me myös voimme otaksua, että kun nuo vanhat aistit kehittyvät, kun esim. haju kehittyi ihmisissä, niin se tapahtuu vähitellen ihmiskunnassa ja ikäänkuin välimuotojen kautta, niin että esim. neljännessä juurirodussa, jolloin ihmisillä ei ollut muuta kuin makuun saakka kehittyneet aistit, he jo silloin saattoivat alkaa ymmärtää, että voi kehittyä uusi aisti. On sangen kuvaavaa ottaa pieni esimerkki. Me voimme kuvitella tällaisen keksityn esimerkin. Me voimme kuvitella, millaista saattoi olla Atlantiksella niiden ihmisten kesken, joissa ei ollut vielä yleensä kehittynyt tämä uusi viides aisti, mutta joiden keskellä saattoi olla joku, jossa se alkoi kehittyä. Silloin jos ihminen käveli ulkona luonnossa, hän saattoi hämärästi nähdä, tajuata, mitä kasveja, mitä kukkia oli luonnossa. Mutta jossakin saattoi alkaa kehittyä tuo uusi aisti ja niin hän sanoo yhtäkkiä, kun muutamia ystäviä kulki tiellä, että mutta tuolla, tuolla tämän kallion toisella puolella siellä alhaalla on varmaan ruusupensaita. Mistä sinä sen tiedät? Oletko sinä

kulkenut täällä ennen? Se on niin ihmeellistä, että täällä on ruusupensaita. Kuinka sinä tiedät? kysyvät toiset ihmiset. Ei täällä ole mitään. Jaa, mutta minä tiedän sen nenälläni, se on niin kummallista. Te näette silmillä, mutta minä näen nenälläni. Ja toiset ihmiset saattoivat pitää häntä hulluna. Mutta kun he menivät katsomaan, niin he huomasivat, että siellä todella oli ruusuja. Tietysti, kun he näkivät vain silmillään, niin tietysti sekin, joka ensin kuvasi uutta aistimustaan, kertoi näkevänsä nenällään...

Samalla tavoin on nyt meidänkin aikanamme. Muutamia ihmisiä ovat siinä asemassa, että he alkavat tajuta astraalisesti, jopa mentaaliseistikin, mutta he eivät tietenkään osaa kuvata sitä sellaisella sanalla, mitä tullaan käyttämään tulevassa juurirodussa, vaan he käyttävät näiden tunnettujen aistien nimiä: minä haistan jotakin, minä tunnen jotakin, minä näen jotakin, minä kuulen jotakin sellaista salaperäistä, jota eivät toiset ole haistaneet, tunteneet j. n. e. Sillä tavoin tietenkin selittää se, joka alkaa tajuta astraalisesti ja mentaalisesti. Meillä on aivan jokapäiväisessä elämässä jo kaikilla jonkin verran näitä uusia aisteja. Mitkä ovat nuo uudet aistit? Minä tahtoisin käyttää niistä sellaista nimitystä, jota emme kukaan ole ennen käyttäneet. Se astraalinen aisti, astraalinen selvänäkö, josta me puhuimme ja jota kohti meidän kehityksemme käy, ilmenee sangen monessa ihmisessä taiteellisenä mielikuvituksena, taiteellisenä näkemisenä. Se on taiteilijan, taidemaalarin mielikuvitus. Kaikilla ihmisillä ei ole tätä. Hyvin monet ihmiset, oikeastaan useimmat ihmiset maapallolla ovat aivan ilman taiteellista mielikuvitusta. Eivät he ollenkaan osaa mitään sisäisesti nähdä. He ovat kuin puupökölöitä, jos heille puhuu jostakin kauniista ihanteesta tai jostakin ihmeellisestä näkemisestä. Mutta monet ihmiset ovat jo siinä asemassa, että jos heille puhuu jostakin sisäisestä näkemisestä, jostakin ihanteesta, niin he voivat innostua sellaisesta.

Siis tällainen taiteellinen mielikuvitus, tämä ihanteen näkemiskyky, on astraalisen aistin ensimmäinen oire meissä. Sillä itse astraalinen selvänäkö on työskentelyä imaginaation eli mielikuvien kanssa. Se on erinomaista ihmeellistä toimintaa mielikuvien maailmassa. Mutta sitä ei voida oikeastaan sanoa vielä nyt kuvata, mutta jokainen meistä voi sitä vähän ymmärtää, jokainen meistä, jolla on taiteellista mielikuvitusta, sillä tämä taiteellinen mielikuvitus on astraalisen aistin ensimmäinen oire. Me voimme sanoa, että tässä viidennessä juurirodussa me ihmiset opimme kuvaamaan sanoin fyysillistä maailmaa. Meidän aivankuin läksymme tässä viidennessä juurirodussa on oppia kuvaamaan asioita, ilmiöitä sanoin, ja sitten myös maalaamalla, piirtämällä j. n. e. Mutta päätaito on oppia kuvaamaan sanoin, mikä merkitsee: loogillisesti, järjestelmällisesti tätä fyysillistä maailmaa ja sitten kaikkea muuta, mitä osaa järjestelmällisesti ajatella.

Kuudennessa juurirodussa meidän tehtäväksemme tulee, meidän ohjelmaksemme asetetaan kuvata sisäistä mielikuvituksen maailmaa, siis oppia sitä hallitsemaan elämässä, oppia sitä tutkimaan, sitä tarkastamaan, sitten sitä luomaan ulos itsestämme. Tällainen täydellinen taiteellinen, ihanteellinen, taiteellinen toiminta seuraa astraalisen aistin ohella.

Meillä on vielä tässä nykyisessä ihmiskunnassamme selviä oireita myös mentaalista eli älyllisestä selvänäöstä. Sillä mikä se on? Se on kyky meidän sisässämme, joka jo on myös sangen monella ihmisellä ja jota me sanomme musikaaliseksi kyvyksi. Tämän mentaalisen selvänäön kaikista parhaita edustajia ovat säveltäjänerot. Suuret säveltäjät kuulevat. Mentaalinen selvänäkö perustuu varsinaisesti kuulemiseen. Me emme osaa sitä nyt muulla tavoin kuvitella. Se on tietenkin paljon muutakin kuin kuulemista, mutta sen läpikäyvä periaate, sen ”punainen lanka”, on jotakin sellaista jota meidän täytyy verrata kuulemiseen, vaikka se on henkistä kuulemista. Älyllinen selvänäkö on musiikin tajuamista, ja sentähden suuret säveltäjät nykyään, meidän nykyisessä ihmiskunnassamme ovat niitä ihmisiä, joissa oireellisenä ilmenee älyllinen selvänäkö. He kuvaavat maailman kauneutta; he kuvaavat elämän sopusointuja. Todellinen säveltäjänero on sellainen ihminen, joka inspiraation hetkinään näkee, havaitsee, tajuaa, ymmärtää, kuinka ihana, kuinka kaunis on elämä. Se on mentaalista selvänäköä. Ja kaikki ne ihmiset, jotka ovat musikaalisia, soitannollisia, jotka ymmärtävät musiikkia, joiden sielun musiikki, varsinkin korkeampi musiikki panee väreilemään, kaikki nämä ihmiset voivat ymmärtää, minkä suuntainen on mentaalinen selvänäkö.

Tällä tavoin meillä on siis edessämme suuria näköaloja kuudennesta juurirodusta. Meidän täytyy oppia taiteilijoiksi maalaamisen alalla, puhuaksemme nyt aivan ulkonaista fyysillistä kieltä. Tietenkään ei jokainen tule maalariksi, mutta on aivan kuin meidän sielumme kuudennessa juurirodussa oppisi taidemaalariksi. Samaten kuin meidän sielumme tässä viidennessä juurirodussa oppii sadun kertojaksi ja totuuden kuvaajaksi suuremmassa tai pienimmässä määrin, kuudennessa juurirodussa meidän sielumme oppii taidemaalariksi; ja seitsemännessä juurirodussa meidän sielumme oppii säveltäjäksi. Ja silloin ovatkin vähitellen jo vihkimyksen kultaiset portit meidän edessämme. Ja silloin me huomaamme, alamme käsittää, alamme ymmärtää, että tässä, kaiken kauneuden, kaiken ihanuuden ja sopusoinnun, kaiken maalauksen ja taiteellisuuden takana, on Elämän Tie. Tämän kaiken takana seisovat suuret kultaiset portit, Elämän Portti meitä odottamassa. Ja kuudennessa juurirodussa sielu sitten kulkee niiden porttien läpi.

Mutta kun me tällä tavoin mielessämme ajatteleme ihmiskunnan kehitystä, silloin todella, niinkuin jo äsken sanoin, rauha täyttää meidän

mielemme, ja me tiedämme, että kaikki mitä meissä jo on kykyjä, on kallisarvoista, kaikki on tärkeää, kaikkea meidän pitäisi kehittää. Ja vaikka emme ehdi tässä elämässä kaikkia kehittää, mitä me mahdollisesti tahtoisimme kehittää itsessämme ja toisissa, meillä on monta elämää edessä. Mutta juuri sellaiset ominaisuudet, joita useinkin katselemme epäillen, kuten taiteellisia kykyjä, juuri sellaiset ominaisuudet tulevat meissä vielä kehittymään; ne kuuluvat asiaan. Vielä ovat taiteilija ja nero ja kaikenlaiset sellaiset ihmiset aivankuin ensimmäiset sadepisarot, ennen kuin sade tulee. Mutta me kuljemme kaikki sellaista kehitystä kohti. Meidän ulkonaiset olosuhteemme täällä maan päällä tulevat muodostumaan aivan toisenlaisiksi kuudennessa juurirodussa, ja se ei ole ollenkaan tällaista työtä rauhan ylläpitämiseksi, niinkuin meillä nyt on. Nykyisiin oloihin nähden meillä on vertailu siinä maailmassa, mitä meillä silloin on edessämme: kaikkien taiteellisten kykyjen kehittäminen. Ja samaten on sitten seitsemännessä juurirodussa. Mutta me tiedämme, että usein jotkut sellaiset ihmiset, joiden sielu ei vielä väreile näille sisäisille asioille, saattavat tuomita kaikkea korkeampaa kulttuuria, kaikkea korkeampaa kehitystä. He saattavat jopa nauraa sellaiselle ihmiselle, joka tahtois olla taiteilija, joka tahtois nähdä kaunista, joka tahtois ympäröidä itsensä kauneudella. Me tiedämme, että on paljon sellaisia ihmisiä, jotka eivät ymmärrä, mitä ihmisen sisällä piilee ja mitä elämän sisällä piilee ja mikä elämän tarkoitus on. Mutta me, jotka olemme saaneet kuvan todellisuudesta, joiden maailmankatsomus on sellainen, että se avaa meille näköaloja yli todellisen, me tiedämme, että melkein aina se, mitä sanotaan hulluudeksi, mitä nimitetään turhamaisuudeksi, jolle nauretaan, vielä tulee yleiseksi ominaisuudeksi, elämän välttämättömyydeksi. Ja niin meidän täytyy olla kiitolliset kaikesta. Meidän täytyy iloita kaikesta, mitä elämässä on. Sillä kaikki on kokemusta, ja kaikki se kokemus vie ihmiskuntaa eteenpäin.

Ja kaikesta tästä, että me olemme tällaisessa asemassa, että me voimme näin ymmärtää elämää, tästä kaikesta saamme todella kiittää ensi kädessä Madame Blavatskyä ja sitä Salaista Veljeskuntaa, joka auttaa ihmiskuntaa.